

KDE HLEDAT INFORMACE

KNIHOVNY

Univerzitní, vysokoškolské (akademické) knihovny

- Virtuální knihovna MU – <http://library.muni.cz/>
- VUT Brno – <http://www.vutbr.cz>
- Adresář VŠ knihoven – <http://knihovny.cvut.cz/advs?todo=uvod>

Ústřední a odborné knihovny

- Národní knihovna Praha – <http://www.nkp.cz>
- Národní pedagogická knihovna Komenského v Praze – <http://www.npkk.cz/>
- Státní technická knihovna v Praze – <http://www.stk.cz/>
- Národní lékařská knihovna – <http://www.nlk.cz/>
- Zemědělská a potravinářská knihovna v Praze – <http://www.knihovna.uzpi.cz/>

Vědecké knihovny

- Moravská zemská knihovna v Brně – <http://www.mzk.cz>
- Vědecká knihovna v Olomouci – <http://www.vkol.cz/>
- Moravskoslezská knihovna v Ostravě – <http://www.svkos.cz/>

Specializované knihovny

- Knihovna Akademie věd ČR – <http://www.lib.cas.cz/>
- Parlamentní knihovna ČR – <http://www.psp.cz/kps/knih/>
- Muzejní knihovny
 - Knihovna MZM v Brně – <http://www.mzm.cz/index.html>
 - Muzejní knihovny v ČR – <http://www.knihovny.net/default6.htm>
- Galerijní knihovny
 - Knihovna Moravské galerie v Brně – <http://www.moravska-galerie.cz/cs/knihovna/>
- Archivní knihovny
 - Knihovna Národního archivu – <http://www.nacr.cz/A-onas/L-knih.htm>
- Klášterní knihovny
 - Strahovský klášter – <http://www.strahovskyklaster.cz/index2.asp?zobraz=knihovna> <=1
 - Knihovna Benediktinského opatství Rajhrad – <http://www.muzeumbrnenska.cz/katalog/>
- Zámecké knihovny
 - Zámek v Českém Krumlově – http://www.ckrumlov.cz/cz1250/zamek/2nadvori/t_knihov.htm

Veřejné knihovny

- Knihovna Jiřího Mahena v Brně – <http://www.kjm.cz>
- Městská knihovna Praha – <http://www.mlp.cz/>
- Bibliobus Městská knihovna v Praze – <http://www.ikaros.cz/node/1772>

Soukromé knihovny

Jde veřejně přístupné soukromé sbírky.

- Knihovna Libri prohibiti – <http://libpro.cts.cuni.cz/>

Zahraníční knihovny

- Kongresová knihovna USA – <http://www.loc.gov/index.html>
- Britská národní knihovna – <http://www.bl.uk/>
- Francouzská národní knihovna – <http://www.bnf.fr/>
- Německá národní knihovna – <http://www.ddb.de/>
- Seznam významných zahraničních knihoven – <http://www1.cuni.cz/~brt/W4LS/lib.html>
- Zahraniční univerzitní knihovny – <http://www1.cuni.cz/~brt/W4LS/unik.html>

Muzeum, galerie

Instituce, která shromažďuje, dokumentuje, ochraňuje, vystavuje a interpretuje hmotné dědictví a spjaté informace. Server muzeí a galerií ČR <http://www.cz-museums.cz/>

Důležité odkazy

- Portál o českých knihovnách <http://knihovny.cz/>
- Česká národní bibliografie – <http://aip.nkp.cz/>
- Souborný katalog ČR – <http://www.caslin.cz/>
- Jednotná informační brána – <http://www.jib.cz>
- Adresář knihoven a informačních institucí v ČR – http://sigma.nkp.cz/F/?func=file&file_name=find-a&local_base=adr

SLUŽBY KNIHOVEN

Výpůjční služby

Předpokladem využívání výpůjčních služeb je registrace v knihovně (tzn. získání čtenářského průkazu) a seznámení se s knihovním řádem, ve kterém jsou uvedena práva a povinnosti čtenáře. Výběr dokumentu k půjčení se provádí prostřednictvím lístkového nebo elektronického katalogu nebo z volného výběru. Vypůjčení dokumentu může být absenční (publikaci je možné si půjčit mimo knihovnu) nebo prezenční (publikaci si lze půjčit pouze ke studiu v knihovně). Pro různé typy dokumentů je stanovena různá výpůjční doba (lze najít v knihovním řádu). Před uplynutím výpůjční lhůty lze knihu prodloužit v případě, že není žádána jiným čtenářem (rezervace). V případě, že čtenář překročil výpůjční lhůtu (knihu nevrátil v řádném termínu), je mu účtován poplatek z prodloužení (pokuta). Termín vrácení dokumentu lze ověřit na tzv. čtenářském kontě (lze vidět přehled výpůjček, požadavků, historie výpůjček, možnost prodloužování výpůjček, rezervace, změna osobních údajů apod.)

MVS, MMVS

MVS (meziknihovní výpůjční služby), MMVS (mezinárodní meziknihovní výpůjční služby) slouží ke zprostředkování dokumentu z české nebo zahraniční knihovny v případě, že knihovna publikaci nevládní. Může jít o vypůjčení dokumentu nebo získání kopie článku. Úhrada za tyto služby se řídí ceníkem knihovny (součást knihovního řádu). Podmínky meziknihovních služeb stanovuje knihovna, která dokument půjčuje nebo zhotovuje kopii na základě zaslané žádanky (poštou, e-mailem, www formulářem). MMVS jsou vždy placené.

- FF MU – <http://www.phil.muni.cz/knihovna/cksluzby.php#mvs>
- MZK – <http://www.mzk.cz/sluzby/mvs/>

DDS, EDD

Dodávání dokumentů DDS (dokument delivery services; dodávání digitalizovaných dokumentů – DDD, elektronické dodávání dokument – EDD) nevlastní-li knihovna požadovaný dokument, může požádat některou jinou knihovnu o zaslání jeho kopie (resp. kopie jeho části) v klasické papírové formě nebo elektronickou cestou. Zaměření služby je především na články vědeckých periodik. Výhodou je nenáročný ovládání v prostředí www, obvyklá rychlost dodání 1–3 dny, uživatel má přehled po dobu vyřizování jeho objednávky, co se děje, žadatelem může být obvykle fyzická osoba nebo instituce (služba nevyžaduje zprostředkující knihovnu, uživatel vyplní 1 × objednávku do systému). Princip digitalizace – převod dokumentu do digitální = počítačem čitelné formy, technologie (knižní skenery, digitální fotoaparáty, grafický SW, multimediální počítač). Knihovny poskytující tuto službu – eDDO NK Praha (<http://www.nkp.cz/pages/edodo.htm>), e-PK (<http://www.epk.cz>), VPK (<http://www.vpk.cz>).

Rešeršní služby

Jedná se o zpracovávání retrospektivních a průběžných rešerší z interních a externích zdrojů knihovny (rešerše umožňuje získat soupis literatury na dané téma z českých a zahraničních zdrojů). Podmínky pro zpracování rešerše naleznete na stránkách konkrétní knihovny. Většinou jde o služby placené (MZK, NKP), ve vysokoškolských knihovnách mohou být pro studenty a zaměstnance zdarma. Rešerše se vyhotovuje na základě požadavkového listu, který může být i v elektronické podobě na webu knihovny.

- MZK – <http://www.mzk.cz/studovny/humanitni/reserse.php>

Reprografické služby

Umožňují pořízení kopie požadovaného dokumentu nebo jeho části na kopírákách nebo skenerech (v souladu s autorským zákonem se zhotovené kopie mohou použít pouze pro osobní potřebu uživatele... viz autorský zákon).

Referenční (informační) služby

Zahrnují dotazy týkající se knihovny (služby knihovny, registrace, vyhledávání v katalogu, půjčování dokumentů, rezervování, apod.), informace o dostupných zdrojích v knihovně (tištěných, elektronických, Internetu) a jejich používání, poskytování bibliografických a faktografických informací, řešení problémů souvisejících s vyhledáváním informací. Na Internetu funguje služba **Ptejte se knihovny**, kde můžete zadat svůj dotaz pomocí elektronického formuláře <http://www.ptejteseknihovny.cz/>. Tuto službu poskytují i některé knihovny.

Zpřístupňování elektronických informačních zdrojů

Knihovna může umožňovat přístup k Internetu, k placeným elektronickým verzím knih a periodik, ke specializovaným placeným databázím (např. Elektronické informační zdroje na MU: <http://library.muni.cz/ezdroje/>).

Vzdělávací (a kulturní) služby

Jde o různé typy akcí podle zaměření knihovny; v první řadě to bývá propagace knihovny, jejich služeb a informačních zdrojů, veřejné knihovny pořádají akce pro dětské čtenáře nebo naopak pro seniory, různé výstavy, besedy soutěže; vědecké a odborné knihovny pořádají odbornější školení týkající se např. elektronických informačních zdrojů, vysokoškolské knihovny se podílejí na zvyšování informační gramotnosti studentů prostřednictvím přednášek, inforelekci, exkurzí do knihoven, e-learningu.

Mezi nejznámější kulturní akce českých knihoven patří *Noc s Andersenem*, *Velké říjnové čtení*, *Týden knihoven*, *Březen – Měsíc Internetu*).